

๐๕๕
ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๙๐๒/๕๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 27409.
วันที่ 15 มิ.ย. 2569
เวลา.....

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรื่อง ทหรีอแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กรณีการกระทำ
ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การปรับเป็นพินัยที่ต้องกระทำ
เป็นองค์คณะตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์
พ.ศ. ๒๕๕๗

ด้วยเทศบาลตำบลดอนแก้วได้ขอคำปรึกษาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแนวทาง
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กรณีการกระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ และคณะกรรมการ
ว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกคณะกรรมการ
ว่าด้วยการปรับเป็นพินัยตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงจัดส่งคำปรึกษาดังกล่าวให้กรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่นทราบ เพื่อแจ้งเวียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
โดยไม่ต้องขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยอีก ทั้งนี้ ตามข้อ ๙ วรรคสอง
แห่งระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

กองสารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
เลขรับ 2406
15 มิ.ย. 2569
.....น.

(นายพนพล เจริญสุข)

รองเลขาธิการ ราชาราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายกระบวนกรยุติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๒๗๐ (นางรัชณี)

www.ocs.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
เรื่อง การปรับเป็นพินัยที่ต้องกระทำเป็นองค์คณะตามพระราชบัญญัติป้องกัน
การทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

เทศบาลตำบลดอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ชม ๕๘๑๐๑/๓๘๒ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า เทศบาลตำบลดอนแก้ว ได้ตรวจพบพฤติการณ์ความผิดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ว่า เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ มีเด็กอายุ ประมาณสิบสี่ปีนำลูกสุนัขมาปล่อยทิ้งไว้ ณ บริเวณวัดน้ำโจ้ หมู่ที่ ๖ ตำบลดอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเข้าข่ายความผิดฐานปล่อยละทิ้งสัตว์ให้พ้นจากการดูแลโดยไม่มีเหตุอันสมควร ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินสี่หมื่นบาท ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งกฎหมายนี้จัดอยู่ในลำดับที่ ๘๖ ตามบัญชี ๑ ห้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลดอนแก้วพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อความผิดดังกล่าวมีอัตราโทษปรับ เป็นพินัยอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดให้การปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน แต่โดยที่ข้อ ๑ (๑๔) (ก) แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้ปลัดเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจ ปรับเป็นพินัยในเขตเทศบาลไว้เพียงตำแหน่งเดียว ทำให้ไม่สามารถแต่งตั้งองค์คณะภายในหน่วยงาน ให้ครบตามจำนวนที่กำหนดได้ ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างถูกต้อง เทศบาล ตำบลดอนแก้วจึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. กรณีที่เทศบาลตำบลดอนแก้วมีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามที่ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายประกาศกำหนดไว้เพียงตำแหน่งเดียวคือ ปลัดเทศบาล นายกเทศมนตรีตำบลดอนแก้วจะสามารถแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยซึ่งสังกัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ตามข้อ ๑ (๑๒) หรือ (๑๓) แห่งประกาศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติ ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ มาร่วมเป็นองค์คณะตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้หรือไม่

๒. กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางพินัยเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ในขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริงตามกฎหมายกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องนำกระบวนการตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา เช่น การจัดหาทนายความ การสอบสวนต่อหน้าสททวิชาชีพในสถานที่เฉพาะ มาใช้บังคับโดยอนุโลมหรือไม่ และในส่วนของความรับผิดชอบทางพินัยจะต้องนำมาตรา ๗๔ แห่งประมวล กฎหมายอาญา มาปรับใช้โดยอนุโลม ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ หรือไม่

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้พิจารณาข้อหาหรือของเทศบาลตำบลดอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมปศุสัตว์) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนเทศบาลตำบลดอนแก้ว เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนเทศบาลตำบลดอนแก้วว่า หลังจากทีพบว่านายกเทศมนตรีตำบลดอนแก้วไม่สามารถแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดเทศบาลเป็นองค์คณะในการปรับเป็นพินัยให้ครบจำนวนได้ เนื่องจากประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ กำหนดให้ปลัดเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยในเขตเทศบาลไว้เพียงตำแหน่งเดียว เทศบาลตำบลดอนแก้วจึงขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอสารภี เพื่อขอให้มอบหมายเจ้าหน้าที่ของรัฐตามข้อ ๑ (๑๒) และ (๑๓) แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ มาร่วมเป็นองค์คณะ ซึ่งต่อมาสำนักงานปศุสัตว์อำเภอสารภีได้มอบหมายเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดจำนวน ๒ คน มาร่วมเป็นองค์คณะตามที่ร้องขอแล้ว และนายกเทศมนตรีตำบลดอนแก้วได้ออกคำสั่ง ที่ ๖๗/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งองค์คณะปรับเป็นพินัย ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๔ แต่งตั้งให้ปลัดเทศบาลตำบลดอนแก้ว เป็นหัวหน้าองค์คณะ โดยมีปศุสัตว์อำเภอสารภีและนายสัตวแพทย์ชำนาญการเป็นองค์คณะ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยพิจารณาข้อหาดังกล่าวประกอบกับข้อเท็จจริงที่ผู้แทนเทศบาลตำบลดอนแก้วชี้แจงเพิ่มเติมแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่เทศบาลตำบลดอนแก้วมีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายประกาศกำหนดไว้เพียงตำแหน่งเดียวคือ ปลัดเทศบาล นายกเทศมนตรีตำบลดอนแก้วจะสามารถแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยซึ่งสังกัดสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ตามข้อ ๑ (๑๒) หรือ (๑๓) แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ มาร่วมเป็นองค์คณะตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้หรือไม่ เห็นว่า โดยที่ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด เมื่อพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ มิได้กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยไว้เป็นการเฉพาะ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ ไว้แล้ว การพิจารณาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย จึงต้องพิจารณาตามที่ประกาศดังกล่าวกำหนดไว้

^๑มาตรา ๑๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด

กรณีนี้ขอหารือนี้ เมื่อเทศบาลตำบลดอนแก้วตรวจพบว่ามีกระทำความผิดทางพินัยตามมาตรา ๒๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ ซึ่งเป็นความผิดที่มีค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสี่หมื่นบาทตามมาตรา ๓๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว นายกเทศมนตรีตำบลดอนแก้วในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐจึงเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งองค์คณะในการปรับเป็นพินัยตามข้อ ๑๐^๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ แต่โดยที่ข้อ ๑ (๑๔) (ก)^๕ แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ได้กำหนดให้ปลัดเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยในเขตเทศบาลไว้เพียงตำแหน่งเดียว อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดอนแก้วตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งตามข้อ ๓^๖ แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

^๒มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้ง หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควร

^๓มาตรา ๓๒ เจ้าของสัตว์หรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสี่หมื่นบาท

^๔ข้อ ๑๐ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย โดยในกรณีที่กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดไว้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาการปรับเป็นพินัยก็ได้

การพิจารณาปรับเป็นพินัยที่ต้องทำเป็นองค์คณะ ให้องค์คณะประกอบด้วยหัวหน้าองค์คณะหนึ่งคน และองค์คณะอีกไม่น้อยกว่าสองคน

เมื่อรัฐมนตรีกำหนดให้การพิจารณาปรับเป็นพินัยในเรื่องใดอยู่ในอำนาจของผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยเพียงคนเดียว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พบเห็นการกระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

เมื่อการพิจารณาปรับเป็นพินัยเรื่องใดต้องทำเป็นองค์คณะ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะและองค์คณะจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง ตามที่เห็นสมควร

ในระหว่างพิจารณาปรับเป็นพินัย หากมีเหตุที่ทำให้องค์คณะคนใดคนหนึ่งไม่อาจพิจารณาปรับเป็นพินัยต่อไปได้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐในบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งเพื่อประกอบเป็นองค์คณะแทน

^๕ข้อ ๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าต่อไปนี้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยในความผิดตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

๑.ล๑

๑.ล๑

(๑๔) ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

(ก) ปลัดเทศบาล สำหรับในเขตเทศบาล

๑.ล๑

๑.ล๑

^๖ข้อ ๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่า ตามข้อ ๑ (๑๐) - (๑๔) มีอำนาจปรับเป็นพินัยในความผิดดังกล่าว ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอตามข้อ ๑ (๑๒) และ (๑๓)^๗ มีอำนาจปรับเป็นพินัยในความผิดดังกล่าว ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบซึ่งรวมเทศบาลตำบลดอนแก้วได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ แม้เทศบาลตำบลดอนแก้ว จะมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาปรับเป็นพินัยในกรณีนี้ แต่ก็ไม่ได้เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ที่เคยให้ไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๔๒๑/๒๕๖๒^๘ ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าสำนักงานปศุสัตว์อำเภอสารภี ได้มอบหมายเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดังกล่าว มาร่วมเป็นองค์คณะในการปรับเป็นพินัยในกรณีนี้ตามที่เทศบาลตำบลดอนแก้วร้องขอ และนายกเทศมนตรีตำบลดอนแก้วในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้ออกคำสั่งแต่งตั้งองค์คณะในการปรับเป็นพินัยแล้ว การออกคำสั่งแต่งตั้งองค์คณะในการปรับเป็นพินัยดังกล่าวจึงเป็นไปตามที่ข้อ ๑๐^๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดไว้

อนึ่ง คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดให้การกระทำความผิดทางพินัยที่มีอัตราค่าปรับเป็นพินัยเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องพิจารณาโดยองค์คณะในทุกฐานความผิด และบรรดาความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ นั้น มีอัตราค่าปรับเป็นพินัยเกินหนึ่งหมื่นบาท ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาการแต่งตั้งองค์คณะในการปรับเป็นพินัยในเขตเทศบาลในลักษณะนี้อีก สมควรที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ฯ เพื่อกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยในเขตเทศบาลเพิ่มเติมเพื่อให้การดำเนินการปรับเป็นพินัยเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๗ข้อ ๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าต่อไปนี้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยในความผิดตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๒) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

(ก) ปศุสัตว์จังหวัด

(ข) นายสัตวแพทย์

(ค) สัตวแพทย์

(ง) นักวิชาการสัตวบาล

(จ) เจ้าพนักงานสัตวบาล

(๑๓) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

(ก) ปศุสัตว์อำเภอ

(ข) นายสัตวแพทย์

(ค) สัตวแพทย์

(ง) นักวิชาการสัตวบาล

(จ) เจ้าพนักงานสัตวบาล

ฯลฯ

ฯลฯ

^๘บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หน้าที่และอำนาจในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดของกรมปศุสัตว์และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลตำบลเขาน้อย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๑๓๖ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๙โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

ประเด็นที่สอง กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางพินัยเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ในขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริงตามกฎหมายการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาฯ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องนำกระบวนการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลมหรือไม่ และในส่วนของความรับผิดทางพินัยจะต้องนำมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาปรับใช้โดยอนุโลมหรือไม่ เห็นว่า โดยที่มาตรา ๑๙^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดว่า เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้ออกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ประกอบกับเมื่อได้พิจารณากฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาฯ จะเห็นได้ว่าไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดให้ต้องนำกระบวนการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับกับการแสวงหาข้อเท็จจริงในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเด็กหรือผู้เยาว์ไว้เป็นการเฉพาะ คงมีเพียงข้อ ๓^{๑๑} แห่งกฎกระทรวงฯ ที่กำหนดให้การดำเนินการใด ๆ ในคดีความผิดทางพินัยที่มีบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีเป็นผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยาน เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ และเมื่อความผิดทางพินัยเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรงและไม่ใช้โทษทางอาญาดังนั้น การแสวงหาข้อเท็จจริงในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีจึงไม่จำเป็นต้องนำกระบวนการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยเคร่งครัดแต่เป็นดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะพิจารณาดำเนินการ โดยหากเห็นว่าการนำกระบวนการเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริงที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องใดมาใช้บังคับแล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนได้เป็นสำคัญ ก็สามารถที่จะนำกระบวนการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องนั้นมาปรับใช้โดยอนุโลมได้ตามความเหมาะสมแห่งกรณี

ส่วนประเด็นปัญหาว่า ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยตามข้อหาหรือนี้เป็นเด็กอายุสิบสี่ปี จะต้องนำมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาปรับใช้ในส่วนของความรับผิดทางพินัยหรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป ลักษณะ ๑ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป หมวด ๔ ความรับผิด

^{๑๐}มาตรา ๑๙ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้ออกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๑๑}ข้อ ๓ การดำเนินการใด ๆ ในคดีความผิดทางพินัยที่มีบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีเป็นผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยาน เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

^{๑๒}มาตรา ๘ ให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป ลักษณะ ๑ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป เฉพาะหมวด ๒ การใช้กฎหมายอาญา หมวด ๔ ความรับผิดในทางอาญา หมวด ๕ การพยายามกระทำความผิด และหมวด ๖ ตัวการและผู้สนับสนุน แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ในทางอาญา มาใช้บังคับแก่การปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยโดยอนุโลม เมื่อมาตรา ๗๔^{๓๓} แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นบทบัญญัติในหมวด ๔ ความรับผิดในทางอาญา ที่กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็ก โดยกำหนดให้เด็กอายุกว่าสิบสองปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ดังนั้น เมื่อผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นเด็กอายุสิบสี่ปี กรณีจึงต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับกับการพิจารณาความผิดทางพินัยด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามมาตรา ๘^{๓๔} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ

(นายณพดล เกร์ฤกษ์)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๖๙

^{๓๓}มาตรา ๗๔ เด็กอายุกว่าสิบสองปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มากัดเตือนด้วยก็ได้

(๒) ถ้าศาลเห็นว่าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองระมัดระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามปีและกำหนดจำนวนเงินตามที่เห็นสมควรซึ่งบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละหนึ่งหมื่นบาทในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น แต่ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และศาลเห็นว่าไม่สมควรจะเรียกบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมาวางข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น ศาลจะเรียกตัวบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มากัดเตือนว่าจะยอมรับข้อกำหนดทำนองที่บัญญัติไว้สำหรับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองดังกล่าวมาข้างต้นหรือไม่ก็ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นนั้น ก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลนั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว

(๓) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังสถานศึกษา หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิต หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่ให้เกินกว่าวันที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี

ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (๒) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าวไว้เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖ ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดเพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าวไว้

ในกรณีที่เด็กนั้นไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือในกรณีที่เด็กอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (๒) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อดูแล อบรม และสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม ในกรณีเช่นว่านี้ ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีอำนาจเช่นผู้ปกครองเฉพาะเพื่อดูแล อบรม และสั่งสอน รวมตลอดถึงการกำหนดที่อยู่และการจัดให้เด็กมีงานทำตามสมควรหรือให้ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นก็ได้

คำสั่งของศาลดังกล่าวใน (๒) (๓) วรรคสองและวรรคสามนั้น ถ้าในขณะใดภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ ความปรากฏแก่ศาลโดยศาลรู้เองหรือตามคำเสนอของผู้มีส่วนได้เสีย พนักงานอัยการ หรือบุคคลหรือองค์การที่ศาลมอบตัวเด็กเพื่อดูแล อบรม และสั่งสอน หรือเจ้าพนักงานว่าพฤติการณ์เกี่ยวกับคำสั่งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป ก็ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งนั้นหรือมีคำสั่งใหม่ตามอำนาจในมาตรานี้

^{๓๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๒, ข้างต้น